

Zimbrul european (*Bison bonasus* L., 1758)

Gabriel HANGANU

Istoria zimbrului

• ÎN TRECUT

A fost răspândit în lanțul Carpaților românești, indicii ale prezenței sale pe aceste meleaguri fiind semnalate în munții Bihor, Retezat, Harghita, Gurgeanu, Călimani, Bistrița, Bârgău etc.

După indicile istorice, ultimul zimbru vânăt în Munții Carpați a fost în jurul anilor 1800, și ultimul care a murit de bătrânețe – pe la 1830, în Munții Gurghiu – a fost un exemplar adus din parcul Schönbrunn (Viena), pe la 1810.

Unde se găsește zimbrul în România?

În România, zimbrul se găsește în cinci locuri:

- Rezervația de Zimbri și Fauna Carpatină "Dragoș-Vodă" – cinci exemplare
- Rezervația de Zimbri Neagra-Bucșani – 32 exemplare
- Rezervația de Zimbri Hațeg-Slivuț – patru exemplare
- Grădina Zoologică București – un exemplar
- Grădina Zoologică Târgoviște – două exemplare

Istoria zimbrului

• ÎN PREZENT:

Inițiativa refacerii acestui fond faunistic prețios al pădurilor din Munții Carpați, ce adăposteau în trecut numeroase turme, a început acum 46 de ani când, la 12 noiembrie 1958, o familie de zimbri a fost adusă din Polonia în Rezervația de Zimbri Hațeg – Slivuț.

În prezent, în România, zimbrii se întâlnesc doar în cinci rezervații și grădini zoologice.

Rezervația de Zimbri Neagra - Bucșani

- Subunitate a Direcției Silvice Târgoviște
- Este situată pe o suprafață de 162 ha și cuprinde de asemenea și regiunea cuprinsă între părăiele Crivăț și Neagra, cu o climă de zonă de câmpie piemontană și dealuri mijlocii.
- A fost înființată în anul 1980.
- În prezent, în rezervație se află aproximativ 32 exemplare, din care patru sunt născuți anul 2004.

Rezervația de Zimbri și Faună Carpatină "Dragoș – Vodă"

- În prezent, în rezervație se găsesc 5 exemplare de zimbru european (*Bison bonasus L.*, 1758), dintre care 1 mascul – RORĂU, 3 femele – RODIA, ROCHITA și RODICA (născută în anul 1987 în rezervație) și un vîtel – ROMANITA, născut la 01.12.2003.
- Suprafața țarcului în care se găsesc zimbri este de aproximativ 4 ha.
- Primele două litere ale numelor zimbilor născuți în România, trebuie să fie "RO", conform unor reglementări la nivel internațional.
- Speciile de faună din rezervație sunt atent monitorizate de către un medic veterinar pentru a se asigura o stare de sănătate adecvată, asigurându-se periodic o serie de tratamente preventive și curative.

Rezervația de zimbri și faună carpatină "Dragoș Vodă"

- ✓ Rezervația de zimbri și faună carpatină "Dragoș Vodă" a fost înființată în anul 1968.
- ✓ În anul 1970 se aduc primele exemplare de zimbri, în număr de trei, originare din Polonia, dându-lui numele de Rorău, Roxana și Raluca.
- ✓ În anul 1974, rezervația găzduiește filmarea unor secvențe de vânătoare pentru filmele "Frații Jderi" și "Ștefan cel Mare-Vasili 1475".
- ✓ Alături de zimbri mai întâlnim cerbi carpațini, cerbi lopatași, urs, lup, specii de avifauna.

Rezervația de Zimbri Hațeg - Slivuț

- Subunitate a Direcției Silvice Deva
- Este primul loc de pe teritoriul României unde zimbru european și-a făcut reapariția. Acest fapt s-a petrecut acum 46 de ani, la 12 noiembrie 1958.
- Rezervația cinegetică, în care pot fi întâlniți și alți reprezentanți ai faunei carpatică, are o suprafață de aproximativ 787,4 ha, din care 489,2 ha – parcul cinegetic propriu-zis și 298,2 ha zona tampon.
- În prezent, în rezervație se află patru exemplare, din care un vîtel de zimbru născut în anul 2004.

Zimbri în grădini zoologice

- Un mascul de zimbru la Grădina Zoologică București (Robot, născut în grădina zoologică în anul 1988).
- Un mascul și o femelă de zimbru la Grădina Zoologică Târgoviște, zimbri provenind de la Rezervația de Zimbri Neagră-Bucșani.
- Începând cu prima reintroducere a zimbilor de la Hațeg-Slivuț (1958), de-a lungul anilor, zimbrii au trăit în diverse grădini zoologice și rezervații: București, Pitești, Ploiești, Poiana Brașov, Târgu Mureș, Bârlad și Galați, însă, datorită neacclimatizării la biotopurile locale, nu au rezistat.

PROGRAMUL DE REINTRODUCERE A ZIMBRULUI

- Unul din obiectivele majore ale Administrației Parcului Natural Vârnavoarele Neamț îl constituie programul de reintroducere a zimbrelui în arealul natural Munții Carpați.
- Se va realiza un Centru de Management al Zimbrului în concordanță cu standardele internaționale pe o suprafață de aproximativ 117 hectare, în care se vor construi țarcuri de acclimatizare, țarcuri de carantină, țarcuri de preeliberare, laborator biologic de monitorizare a efectivului de zimbri etc.
- Zimbrii care vor fi aduși vor fi selectați foarte atenț, atât pe baza structurii genetice, cât și a stării de sănătate.

PROGRAMUL DE REINTRODUCERE A ZIMBRULUI

- Pentru realizarea acestui deziderat, administrația parcului beneficiază de experiența a patru consultanți polonezi, specializați pe managementul zimbrului. Acești consultanți sunt: un ecolog, un genetician, un medic veterinar, un cresător de zimbri.
- Cu experiența acestor specialiști, se doresc ca Vârnavoarele Neamț să devină un centru pilot pentru creșterea zimbrelor atât pentru România, cât și, de ce nu, pentru Europa.
- De remarcat este faptul că după mulți ani, România a reușit să reinregistreze populația de zimbr de la "Dragoș-Vodă" în carteaua de pedigree a zimbrelor ce se editează anual de către Parcul Național Białowieża, Polonia.

**PROGRAMUL DE REINTRODUCERE
A ZIMBRULUI**

- În prezent se fac demersuri ca toate rezervațiile și grădiniile zoologice din România să fie înregistrate în carteaua de pedigree a zimbrului, informațiile actualizate urmând a fi trimise anual către editorii cărții de pedigree de către Administrația Parcului Natural Vâlători Neamț.
- În luna aprilie, a avut loc o acțiune de tranchilizare a patru exemplare de zimbr, trei de la Rezervația Dragos-Voda și unul de la Rezervația Neagră – Bucșani, pentru a se preleve probe de sânge și probe de par pentru a putea fi analizate genetic în laboratoare specializate din München și Varsòvia. Totodată, pentru zimbrii de la Neamț s-a realizat și teste de tuberculinare, rezultatele indicând că animalele sunt sănătoase. Acțiunea de tranchilizare a zimbrilor, prelevările de sânge și par, precum și testele de tuberculinare au fost o premieră națională, iar folosirea substanțelor Domosedan și Ketamina, ca tranchilizante și Antisedan, ca antagonizant – o premieră mondială pentru zimbrul european.

CARTE DE IDENTITATE

- Zimbrul prezintă: corpul și capul masiv, cu o cocoașă între greabăn și ceafă; coame scurte (40-45 cm), rotunde și goale, permanente; coamă pe ceafă și "barbă" pe gât și piept; blana cu păr scurt, cafenie-intunecată, mai deasă larna.
- Lungimea totală a corpului: 270-290 cm; înălțimea la greabăn: 170-190 cm; lungimea cozii: 60-80 cm; greutatea: 700-850 kilograme.
- Masculul este denumit taur, femela – vacă, iar tinerele vitel.
- Se hrănește cu diferite ierburi, frunze de arbuști și arbori tineri de foioase, lujeri de mur și zmeură, fructe sălbatice – mere, pere, lamaie roade și coaja arborilor.

CARTE DE IDENTITATE

- Nu rage, ci emite ușoare sunete asemănătoare unor mormăielii. Vara, are obiceiul de a se tăvăli în nisip uscat; larna, în zăpadă. Vacile trăiesc în mici cirezi, taurii sunt mai izolați, dar vin în cirează în perioada de reproducere.
- Maturitatea sexuală – la vaci – începe după vîrstă de 3-4 ani, la tauri după 6-7 ani. În fiecare an, împerecherea are loc prin august – septembrie, când taurul însoteste o vacă 2-3 zile, dar rămâne în cirează timp de o lună. Gestăția durează 30 de săptămâni, după care naște un vitel.
- Longevitatea zimbrului este de aproximativ 15-25 ani.

Zimbrul european în lume

- În anul 1919 (după unele surse 1921), a fost impuscat, în pădurea naturală Białowieża (Polonia), ultimul zimbru care trăia în libertate.
- În anul 1922, managerul grădinii zoologice din Frankfurt a făcut inventarul zimbrilor rămași în lume.
- În anul 1924, inventarul complet al zimbrilor indică un număr de 54 de indivizi cu o descendență certă, care au fost înregistrati oficial în Cartea de pedigru a zimbrului european.
- Populația actuală de zimbri este descendență dintr-un număr mic de exemplare (13), ce reprezintă o recombinare a doar 12 seturi de gene diploide (Statis, 1960).
- În prezent, populația de zimbri *Bison bonasus* (Linnaeus, 1758), se divide în două linii genetice: linia Lowland sau linia Białowieża și linia genetică Lowland x Caucasus.
- 1945 – se găsesc un număr de 25 zimbri L și 44 L/C în Polonia.

Zimbrul european în lume

- 1952 – Se reintroduce zimbrul L în Białowieża.
- 1957 – Se naște primul vitel de zimbru în libertate, în pădurea Białowieża.
- 1966 – Incluzarea zimbrului în *Listă roșie* ca specie periclitată. Se formează Grupul de Specialiști pentru specia zimbrului.
- 1968 – Excluderea zimbrului din *Listă roșie*, considerându-se că nu se mai află în pericol.
- 1968 – 1991 – Organizarea diverselor conferințe, întâlniri etc. privind conservarea zimbrului european.
- 1991 – Elaborarea strategiei de conservare și management pentru zimbrul european (prof. Z. Pucek).
- 1993 – Se reintroduce zimbrul în *Listă roșie*.
- 2002 – În concordanță cu Cartea de Pedigru a zimbrului european, la data de 31.12.2002, există un număr total de 3.079 zimbri, din care 1.186 exemplare în captivitate, iar 1.893 trăiesc în libertate și semilibertate.

Gabriel Hanganu

Parcul Natural Vânători Neamț
Sat Vărătec, Comuna Agapia,
617010, Județul Neamț, România
Tel. 0233-206001
e-mail: gabivnt@vanatoripark.ro